

Educația Națională

Redacția și Administrația:
Bulev. Dr. V. Babeș 11
Telefon: 2-90

Director:
Mihail Popescu
Profesor, Chimist Expert

Abonamentul 40 lei pe an
Un număr 3 lei

1935-1936

În cursul anului care a trecut am avut ger mare primăvara și din cauza lui lipsă de fructe și grâu, secetă mare și îndelungată vara cu lipsă de porumb și zarzavaturi. Aceasta ne-a cauzat lipsă de export și scăderea puterii de cumpărare a leului, deci sărăcia de astăzi.

Cu schimbarea anului renaște speranța într'un viitor mai bun. Cu muncă pașnică și cu credință în Dumnezeu nădăjduim că anul 1936 ne va aduce belșugul și cu el mulțumirea de altă dată.

EDUCAȚIA NAȚIONALĂ

Crăciunul

Nașterea Domnului, cu colinzile și toată tradiția creștinească a lui Moș Crăciun, câte amintiri nu răscolesc.

Oare sunt în lumea aceasta bucurii cari să poată sta alături de acelea, de cari se cutremură în toată ființa lui satul românesc la solia sfântă:

„Steaua sus răsare
Cu lumină mare“...?

Cine n'a simțit cel puțin odată în viața lui, în dulcea copilărie, simfonia cântecelor de argint ale micilor colindători?

Cu adevărat numai cu sufletul de nevinovăție copilărească se poate trăi și înțelege farmecul Crăciunului.

Numai astfel de suflete simt vraja serii de Crăciun, așteptată cu atâta nerăbdare de micii copilași — colindători.

Deodată cu cântecul metalic, — care se revarsă, clar ca glasul clopoșeilor de argint și se respiră, în noapte pela ferestrele mici, străambe, sub streșini scunde, — se strecoară adânc în sufletele colavioase, minunate tablouri din viața Mântuitorului.

În melodiile colinzilor plânge maica pe fuul său,

cu lacrimi, ce despică pământul sub greutatea durerii lor

Raiul cu bucuriile lui, cu feeria, cu seninătatea lui, iadul cu muncile lui, nicări nu sunt prinse mai plastic decât în colinzi, de fantezia curată și vie a credinciosului.

Moș Crăciun! Moș Crăciun!

Câtă fericire cobori tu în viața nevinovaților noștri copii. Și copiii noștri sunt buni. Din seninătatea sufletească a lor, scutită de îndoiala scepticismului, tu simți pulsul inimii lor, grăbit de emoția și bucuria cu care te așteaptă în ajunul Nașterii Domnului.

În atmosfera senină, sănătoasă a brazilor vecinic verzi s'a plămădit tăria neamului nostru.

În feeria razelor tale de Crăciun, în atmosfera ta de pietate și evlavie, se răsplătesc cei buni, se șterg lacrimile celor orfani. Tu cobori în inimi mila, tu aduci nobilelor suflete creștine aminte de lipsa și suferința celor nevoiași.

În jurul tău se îmbracă cei goi, se satură cei flămânzi; se adăpostesc drumeți. În jurul tău tâșnesc din bogăția sufletească a creștinului virtutea. Se trezesc energii, cari se stimulează spre bine.

Tu ne duci cu gândul în peștera îndepărtatului Vitfleem, luminat de aureola dumnezeiască a sfântului copil, care s'a întrupat, ca prin învățătura și viața Lui să dea lumii „lumina cunoștinței“.

Ce sfântă este împăcarea, care duce gândul pe aripa credinței, spre divinul Fiu, în astfel de clipe.

Nu numai pentru continuitatea unei tradiții de conservare a ființei neamului nostru și pentru obiceiurile și reveria spirituală, ce o dobândim din ele, ci mai vârtos pentru puterea de viață, pe care o împrumutăm din ele, pentru continuarea în bine, a drumului vieții noastre de mâine, suntem datori, ca deodată cu prăznuirea Nașterii Domnului să reînnoim în sufletele noastre aceste sentimente.

1935.

MELENTIE ȘORA

Regele, educător național

Suveranul vorbește Țării — despre îndrumarea tineretului românesc

Societatea de Radio, punând la dispoziția Oficiului de educație a tineretului român această oră săptămânală, vrea să-și aducă contribuția unei opere de mare interes național.

Ce este Oficiul de Educație a tineretului român, ce este Străjeria, iată primele probleme ce vor trebui lămurite marelui public prin ajutorul radiofoniei.

Mulți vorbitori se vor perinda în fața microfonului și fiecare, după specialitatea și gândul său, vor împărtăși mulțimei de ascultători, mari și mici rosturile acestei mișcări de regenerare națională.

Căci străjerismul nu este în rezumat altceva decât un efort de a ridica generațiile de mâine, spre a fi în toate folositoare patriei.

Iată deci scopul ce ni l-am pus și pentru care s'a creat acest organism ce se numește Oficiul de educație al tineretului român.

Oficiul are scopul de îndrumare, coordonare și supraveghere a tuturor organizațiilor de educație a tineretului.

Străjeria este mijlocul prin care se aduce la îndeplinire acest program.

De unde a răsărit nevoia de a crea această mișcare, cred că este ușor de ghicit. Ea este o urmare a războiului. Tineretul nostru creștea fără nici un ideal. Atâtea manifestațiuni morbide se arătau, cari pentru aceia cu dragoste de neam și cu simțul răspunderii viitorului, puneau o problemă vitală: „Ce va deveni această țară atât de frumoasă, atât de bogată, dacă generația de mâine trăește în această lipsă de avânt, această lipsă de ideal pentru lucruri frumoase și utile“.

Cu străjeria venim să împlinim acest gol. Deviza străjerului este: „Credință și muncă pentru Țară și Rege“. În aceste cuvinte se rezumă programul nostru de educație.

Credința: baza oricărei acțiuni; trebuie să arătăm deci tineretului nostru că, spre a propăși în viața lui, trebuie să aibă înaintea de toate credință. Credința în Dumnezeu și în Biserica strămoșească, credința în țara lor, credința în Acela care întruchipează patria: „Suveranul“. Dar dacă în sufletul lor, în toată firea lor, au acest îndemn al eului, ei mai trebuie să învețe că fără corolarul credinței munca nu poate îndeplini nimic.

Plecând deci dela aceste principii temeinice, am clădit tot idealul nostru de educație și tot programul nostru de muncă. Să nu uităm că ne adresăm în primul rând către elemente al căror suflet, mentalitate și trup sunt în plină formație, deci și mijloacele noastre trebuie să fie alese ca să corespundă materialului ce'l luăm în primire.

Multă lume nu vede în toată această mișcare decât

partea ei pur formalistică, formațiuni, ceremonial, costum, salutul, etc.

Acestea nu sunt scopul, ci numai mijlocul. Partea formalistică are menirea de a așeza străjerul într'un cadru de disciplină, de spirit de corp, de camaraderie și de solidaritate.

Prin aceste sentimente, indispensabile pentru bunul mers al unei organizări sociale, voim să formăm un spirit care dela solidaritatea celulei să devină un sentiment de solidaritate națională. Dela sentimentul de mândrie al micii unități la sentimentul de mândrie al neamului.

Unii cred însă că în mișcarea Oficiului de educație a tineretului român este o maimușeală a unor lucrări făcute peste granițe. Nu este așa. Străjeria este un lucru specific românesc, isvorât din nevoile intime ale țării noastre și clădită numai și numai pe ceace cer nevoile României și neamului românesc.

Iată de ce apasă cu tot dinadinsul asupra primatului educativ ce este disciplina și mândria națională. Fiecare tânăr trebuie crescut în credința că este mândru de a fi român, că este mândru de țara lui și că prin sentimentul lui de solidaritate națională și de muncă neprecupețită în folosul obșteșc, trebuie să contribuie la progresul patriei.

Noi nu suntem o școală, noi suntem o credință, un avânt. Lucrul nostru se face pe cât se poate în aer liber. Trăind în mijlocul naturii, îmbibând trupul cu aer curat, vroim să creștem tineretul astfel ca să devie cetățeni puternici, curați și voioși.

O grijă deosebită o punem pentru dezvoltarea sentimentului național. Copiii noștri trebuie să învețe că dacă unele lucruri bune se pot aduce de peste graniță, sunt atâtea aci în pământul țării și în sufletul poporului, cari să facă din România și din neamul nostru una dintre țările și unul dintre popoarele cele mai strălucite din lume.

Noi suntem o mișcare de regenerare națională și acei cari ne-am înhămat cu toată credința și dragostea la acest crez, știm că vom reuși, căci generațiile de mâine ne urmează cu tot sufletul lor neprihănit și dornic de mai bine.

Funcționăm de un an de zile. Rezultatele se văd. Școlile, pe lângă cari sunt unități de străjeri, au făcut progrese vădite: e mai multă voce bună, mai mult spor la învățătură și, ceace e de căpetenie, mai multă disciplină.

Suntem abia la începuturi. Cu cât ne vom desvolta mai mult, cu atât vom dobândi rezultate mai vădite.

Ce frumoasă va putea fi România de mâine, o țară unitară și solidară, împrejurul unui gând, deviza noastră: „CREDINȚĂ ȘI MUNCA PENTRU ȚARĂ ȘI REGE“.

Cel mai vechi document Abisinian

de N. Iorga

Și acum vin la însuși temeiul acestei împărțiri cu sufletele d-voastre. Cine a atacat în momentul de față, pentru ce și pe cine? Răspuns pe care-l poate da cine a fost frământat cu viața italiană timp de o jumătate de secol și căruia nu-i e nimic străin nici de partea cealaltă. Întâmplarea face că, scriind istoria cruciadelor, m'am întâlnit cu tot felul de Abisinieni de pe vremuri, și vedeți cât este de curios, pe toți i-am găsit în drumul către Italia, i-am găsit la Roma, la Florența, în legăturile acestea sunt oarecum legături naturale. Am găsit cea mai veche urmă de limbă amarică — o să spun ce înseamnă această limbă și ce înseamnă în civilizația amarică, pe care nu trebuie s'o confundați de loc cu civilizația abisiniană; nu ne judecăm cu regatul de Axum al lui Iustinian, ci cu Statul lui Hailè Selaisè, acestea sunt lucruri care se petrec pe același teritoriu, dar nu înseamnă același popor. Veți vedea la sfârșit, dar nu uit că am găsit textul cel mai vechiu de limbă amarică, datorit unui călător italian: un dialog latin și amaric, scris de un negustor italian, care a pătruns prin Egipt și Nubia, sau poate pe altă cale, în regiunile acestea abisiniene; acest dialog s'a întâmplat că l-am găsit eu, dar nu-i cunoșteam importanța, și, într'un moment când pentru o publicație italiană — vedeți ce curios se leagă lucrurile — mi se ceruse să contribuie la închinarea către acel Michele Amari, care a fost unul din cei mai erudiți italieni reprezentanți ai studiilor orientale, mi se ceruse să dau ceva și nu aveam altceva decât acest dialog, l-am dat. Am făcut o introducere foarte scurtă, fiindcă nu știam mare lucru cu privire la acesta, dar, când mi s'a adus corectura, m'am trezit că se prezintă un pachet mai voluminos. S'a întâmplat dese ori că am trimis, când eram tânăr, articole lungi pe care dela redacția revistei mi le-a prefăcut în articole scurte, dar nu mi s'a întâmplat să trimit un articol scurt care să se prefacă într'un mic volum. Fără să știu, descoperisem cea mai veche urmă de limba amară.

Dacă deschideți Enciclopedia italiană și căutați la Abisinia, veți găsi că eu sunt acela care am descoperit cel mai vechiu text de limbă amarică, așa încât, lângă statuia de aur a lui Menelic, cer un mic obelisc și pentru mine. Deci, când, la urmă, vă voi spune ce este această Abisinie, această Etiopie, vă rog să mă credeți pe cuvânt, de oarece vine din partea descoperitorului celui mai vechiu text abisinian. Am umblat astfel și eu pe acolo. Și poate că, după ce se vor termina toate lucrurile acestea, atunci când Italia își va alege capitala pe care va voi s'o aleagă în teritorii care împotriva oricui îi vor rămânea, în momentul acela mă voi

duce să-mi caut locul de obelisc pentru descoperirea celui mai vechiu text de limbă amarică. Voi merge poate prin Tripoli, dacă este o legătură, ca să văd opera admirabilă săvârșită de Italiani în Libia.

(Din cuvântarea ținută la Radio: „Pentru Italia“, de dl Prof. N. Iorga).

De ce sunt atâtea sboruri în stratosferă?

Despre compoziția atmosferei pământului s'au făcut diferite ipoteze, dintre care ipoteza lui Wegener se bucură de cea mai mare autoritate. După Wegener până la 12 km. se înalță troposfera, un strat de aer care se rărește în sus, în care se desfășoară toate fenomenele meteorologice și peste care vaporii de apă nu se pot ridica. Dela 12 km. până la 75 km. se întinde stratosfera, un strat de aer, foarte rar și liniștit, peste care se așează un strat gros de hidrogen până la 210 km. și în sfârșit un gaz, numit geocoronium, necunoscut între substanțele pământului, dar vizibil în spectroscop cu ocazia eclipselor totale de soare în spectrul „coroanei“ soarelui și se întinde până la 500 km.

O urcare la înălțimi considerabile are de scop controlul ipotezelor făcute asupra compoziției chimice și fizice a atmosferei și verificarea multor legi care privesc diferite fenomene ca d. ex. radiația soarelui, propagarea undelor hertziene, intensitatea gravitațiunii și a câmpului magnetic, descreșterea temperaturii, etc.

Însă principalul obiect al curiozității profesorului Picquard și al urmașilor lui a fost și este enigma razelor cosmice. Aceste raze au fost descoperite de profesorul Hess de la universitatea din Innsbruck. El cu câțiva ani înaintea războiului mondial a constatat în Viena existența unor radiațiuni cari nu s'au putut explica prin raze radioactive, provenite de la suprafața pământului. Aceste raze se pot studia cu ajutorul efectului lor de ionizare sau mai ales prin acțiunea lor asupra plăcii fotografice.

Hess după primele sale cercetări a ajuns la concluzia că razele, observate de el, nu pot proveni de la pământ, deci a simțit necesitatea de a se urca cu balonul la o înălțime mai mare, căci menținerea sau chiar creșterea intensității razelor pe o distanță verticală deasupra pra pământului ar fi confirmat părerea sa. Ne putând însă realiza sborul a trimis asistentul lui la Paris pentru a face observații pe vârful turnului Eiffel. Rezultatele, deși nu decisive, au încurajat pe Hess la continuarea experiențelor sale.

În primul rând a examinat, dacă sursele acestor raze nu sunt cumva soarele sau luna, dar toate experiențele, dintre cari n'a lipsit nici măsurarea intensității lor cu ocazia eclipselor de soare, au arătat că ele vin din toate direcțiile spațiului cosmic, deci se pot considera ca

un fel de raze necunoscute până acum, având o intensitate enormă, căci după ce au străbătut o distanță colosală în spațiul cosmic și au și trecut prin atmosfera pământului, totuși au păstrat o intensitate suficientă pentru a fi observate.

De aici urmează că aceste raze cosmice în regiunile înalte ale atmosferei, ca d. ex. în stratosferă, trebuie să fie cu mult mai intense din cauza că nu sunt absorbite în troposferă, unde atmosfera este cea mai densă. Pentru confirmarea definitivă a acestor ipoteze a fost deci absolut necesar a face un sbor în stratosferă cu un balon bine construit și echipat. Picquard a fost cel d'întâi care a avut curajul de a întreprinde un voiaj așa de riscat și a reușit acum cinci ani să ajungă la 16 km. înălțime.

Însă acest sbor fericit n'a dat rezultatul așteptat căci din cauza defectului unui aparat important s'a părut că razele cosmice în stratosferă sunt mai slabe decât la suprafața pământului și deci speranțele frumoase s'au spulberat. Iar savanții n'au vroit să renunțe la ele și unii au și reușit să creeze ipoteze cari ar fi explicat slăbirea razelor cosmice fără sacrificiul părerilor de până acum până ce Picquard a tăiat firul ipotezelor îndrăznețe publicând că aparatul principal în urcare a suferit o stricăciune și de aceea a dat un rezultat greșit. Însă din fericire abaterea aparatului de la normal s'a putut determina și astfel indicațiile lui revizuite confirmă cu totul ipoteza originii razelor cercetate.

După acest prim sbor s'au mai făcut și altele, dar au fost lansate și baloane sonde cu aparate de înregistrare automată, dintre cari unul în Germania a atins înălțimea de 32 km. În urma acestor cercetări repetate, existența razelor cosmice ca atari se pare dovedită.

După constatarea aceasta două întrebări se pun și anume: 1) care este natura acestor raze? sunt oare raze electromagnetice ca razele hertziene sau razele gama sau sunt niște raze corpusculare, ca razele catodice? și 2) ce fenomen este sursa lor care este în stare de a degaja energii așa de incomparabile? La întrebarea din urmă răspunsul este gata. Ele provin de la depărtări enorme, unde universuri noi sunt în formație căci se știe din fenomenul radioactivității, precum și din teoria relativității că atomul cuprinde o cantitate colosală de energie, deci la formarea materiei trebuie să existe cu prisosință asemenea energii libere.

Cu privire la prima întrebare probabilitatea este mare că razele cosmice sunt niște raze electromagnetice cu unde foarte scurte, numai explicația nașterilor a suferit în timpul din urmă o mică lovitură căci observațiile făcute cu noul telescop gigantic pe Muntele Wilson în Statele Unite, au dat rezultatul că universurile noi, producătoare de raze cosmice, nu se văd nicăeri. Această constatare ar fi destul de decisivă dacă formarea materiei în toate fazele ei ar trebui să fie însoțită

de raze vizibile, ceea ce nu se poate afirma cu siguranță, și nici instrumentul de observație cu toată perfecțiunea sa n'are puteri nelimitate.

ERNEST CSILCSER

Patru drumuri - Patru fete

Drumeț, pe patru drumuri, la patru case dragi
Și fiecare casă își are fata mare,
La una-i este gura ca purpura de fragi —
Și mlădierea leagăn de creangă 'n legănare.

La alta ochii negri 's ta păcura și iadul.
A treia are boiul ca torsul de fuior.
A patra, unde cântă din creangă verde bradul
Și-a pus din soare părul în ciuda tuturor.

Le-a îndrăgit cu râvnă păgână de haiduc
De nu suia la alta, el înflorește la una,
Din vatră 'n vatră caldă, umbla cum umblă-un cuc
Pe miriștile neptii de-l vede numai luna.

Odată când să plece trântit de legi la oaste
L-a 'nfășurat văzduhul cu giulgiu de lună plină
Și-a repezit un chiot la vale depe coaste
S'audă patru fete, să urce pe colină.

Din patru case patru vedenii au pornit
Căci fulgerul chemării a luminat departe,
Dar nimeni azi nu știe, atunci ce le-a vorbit
Pustii sunt patru drumuri și patru fete moarte.

Curg patru grinduri limpezi de apă în spre sat
Și 'n mirul lor arginții de stele se ivesc.
Ascult când trece — amurgul pe vârfuri legănat;
Eu nu știu, apa plânge — sau fetele bocesc.

VOLBURĂ POIANĂ NĂSTURAȘ.

Patriotismul

Un german care ne-a vizitat imediat după război într'un moment de admirație pentru cele ce văzuse în țara noastră, a exclamat: „Noi credeam că raiul este în cer, nu știam că'l vom găsi în țara românească!“.

Entuziasmul germanului era îndreptățit căci el venise din Germania unde, spunea, că în prăvălii găsești puști, revolvere, cartușe și gloanțe câte vrei, dar nu găsești pâine, carne, brânzeturi, pasări, pește, zarzavaturi și mai ales cu prețurile derizorii cu cari se vindeau în România atunci. În acelaș sens vorbesc despre țara noastră toți streinii, cari ne-au vizitat în ultimul

timp și cari nu au trăit numai în mijlocul oficialității ci s'au scoborât în mijlocul poporului în piețe, la târguri, la băi, etc.

Noi ne cunoaștem foarte puțin țara. Mulți români nu au văzut piciorul podului lui Traian, cetatea Drăbeta, Tabula Traiană, Porțile de fer, cheile Bicazului, Dâmbovicioarei, etc. Mulți dintre profesorii noștri de istorie au dus elevii în Italia sau în Franța dar nu i-a dus să vadă mai întâi comorile noastre istorice, nici minunatele priveliști ale munților și câmpiilor noastre, nici bogățiile noastre miniere ca petrol, aur, sare, etc. Și dacă nu le-au văzut nici nu s'au deprins cu ele și prin urmare nimic nu s'a putut lega de sufletul lor.

Misiunea cea mai importantă a profesorilor de istorie și în special a celor secundari, este de a face pe elevi să-și iubească patria, fie atrăgându-le atențiunea fie vizitând cât mai des tot ce este demn de văzut și ce ar contribui la educația națională.

Nu trebuie însă să ne iubim țara numai pentru bogățiile ei naturale și pentru comorile de frumusețe cu cari a înzestrat-o natura ci și pentru ceea ce românul a făcut pentru omenire din timpurile cele mai vechi. N'au fost românii primii cari au luat contact cu năvălirile barbare? N'au fost ei aripa stângă pe care s'a răzimat creștinătatea contra Turcilor? Papa dela Roma nu a numit pe Ștefan cel Mare apărător al creștinătății? Mihai-Viteazul de ce s'a dus la Alba-Iulia și nu la Constantinopol ca să alunge pe Turci din Europa și să se intituleze împăratul Bizanțului? N'am avut noi viteii ca Horia, Cloșca și Crișan, ca Avram Iancu, Tudor Vladimirescu, etc., cari au visat pentru poporul român libertatea? N'am avut noi eroii noștri naționali cari în toate timpurile și-au sacrificat viața pentru apărarea țării? Dar scriitori și poeți mari cari pot sta alături de cei mai mari ai lumii nu am avut? Am avut pe Spătarul Milescu, Dumitru Cantemir, Mihail Kogălniceanu, Mihail Eminescu și G. Coșbuc; și pe titanul N. Iorga, care ne-a făcut fală în lumea întreagă mai mult de cât toate gloriile neamului românesc.

Nu are românul spiritul mai ospitalier de cât alte națiuni și nu a primit el ca pe frați popoarele oropsite cari și-au găsit adăpost la noi?

Avem limba foarte apropiată de cea italiană, franceză și spaniolă, avem prin urmare origină nobilă dacoromană. Ne mândrim cu Dacii cari au preferat să moară decât să urmeze carul de triumf al Romanilor și ne mândrim cu Romanii, căci dintre toate popoarele latine numai noi printr'o putere de rezistență enormă ne-am păstrat numele, căci noi suntem români iar țara noastră este România-Mare.

M. P.

Povestea mea

Deși suntem ca pulberea de praf
Pe care-o svârle în pierzare vântul
Ne înfică răzvonul de taraf
Și buciumul ce-și sună 'n munți cuvântul.

Purtăm în inimi basmul de dureri
Cu soarele căzut din culmi albastre.
E moartă ziua îngropată cri
Sub pragul putred al nădejzii noastre.

Iși leagă alunii creanga lor
Sub patrafir de lună, prins în stele;
Nu zilele 'ngropate-acum mă dor,
Ci azi plâng doinele ursitei mele.

Un fulger alb a scăpărat pe creste
Și-a năruit pe vatră dor de jar —
Povestea mea, i-a tuturor poveste
Și-o cântă noaptea câte-un lăutar..

VOLBURĂ POIANĂ NĂSTURĂȘ.

Foloasele aduse de paserile de curte

Ouăle și carnea de pasăre fiind alimente foarte prețioase, sunt căutate mult, deaceia fac astăzi obiectul unui comerț important.

Țările industriale din Europa importă anual din țările agricole — cum este și țara noastră — ouă și paseri vii sau tăiate, în valoare de 60 miliarde lei. Din această mare sumă, abia foarte puțin intră la noi în țară pentru ouăle ce le vindem străinătății.

Am putea vinde însă și mai mult dacă am crește găini ce fac ouă mai mari și mai multe. Pentru acest lucru se cere să creștem găini de rasă și hrănite rațional, căci ele determină greutatea oului și a cărnii, cari se caută în comerț.

Berlinul plătește și azi ouăle daneze cu 35% mai mult ca pe ale noastre, căci cele daneze au 65 gr. oul, pe când ale găinilor noastre, abia ajunge 54 grame.

La alegerea raselor de găini vom ține cont ca ele să se poată împăca cu clima și împrejurările de hrănire dela noi și să fie bune clocitoare.

Dacă fiecare gospodar din sat ar crește numai o singură rasă de găini, bune pentru ouă sau carne; iar aceste produse ar fi adunate de o cooperativă sătească anume înființată în fiecare sat, s'ar putea aduna vagoane întregi de ouă și pasări ce-ar fi exportate așa cum cere piața Europei.

Cooperativele la rândul lor, dezvoltându-se din ce în ce mai mult, ar putea la un moment dat să înființeze ele în fiecare comună câte o crescătorie mai mare

de pasări, căci capitalul introdus în avicultură și condus cu chibzuință, produce de trei ori valoarea celui investit, după cum dovedesc toate statisticele atât streine cât și cele dela noi.

În felul acesta mulți licențiați români, azi șomeri, ar ajunge în scurtă vreme la situații destul de frumoase.

Câștigând omeneste și producătorul și consumatorul se esclud astfel intermediarii speculatori străini și de limbă și de neam, iar bună starea poporului nostru muncitor ar înfori enorm.

OCT. POP.

O școală de conducători tehnici în Timișoara

Zi cu zi nevoile Municipiului Timișoara se resimt tot mai mult și progresiva lui dezvoltare face necesare alte creațiuni. Timișoara este un oraș industrial și în acest sens se dezvoltă toate cerințele ei în acest domeniu. Numai că aceste cerințe se cer îndeplinite, căci de îndeplinirea lor depinde o mai repede naționalizare și prin urmare o mai repede schimbare de aspect. Dacă bătrânul Ungureanu ar trăi și acum s'ar îndeplini acest desiderat atât de important pentru viața românească din Timișoara. El era un clar văzător și aprecia totdeauna consecințele. Mai zilele trecute a fost afișat tabloul cu fotografiile elevilor unei școli industriale. Citind numele, am constatat că din vr'o 50 elevi absolvenți numai 2—3 au fost români, restul erau minoritari din toate neamurile. Mă gândeam atunci că dacă trăia răposatul Ungureanu, ar fi luat tabloul din galantariul prăvăliei și l'ar fi aruncat pe stradă, căci el n'ar fi admis tabloul de cât dacă era cu totul contrariu — adică dacă se aflau în el 47—48 români și restul minoritari. Cei ce au înființat școala nu s'au gândit la consecințele ei — pentru neamul românesc, ci la mulțumirea minoritarilor cari și-au creiat un pretext dacă nu un drept ca să alunge pe românii cari ar voi să muncească în fabricile de textile sub pretextul că n'au făcut școală specială.

În același sens ar trebui în Timișoara o școală cu aplicații mai largi în viața industrială. O școală de conducători tehnici — în care să intre elevi cu patru clase secundare — indiferent de școală, unde elevii să învețe modul de fabricare al produselor principale cari se fabrică în industriile locale, chimie aplicată la cercetarea și recunoașterea corpurilor, fizica aplicată, desemn industrial și puțină matematică. Baza școlii trebuie să fie însă laboratorul și practica în fabrici și ateliere. O jumătate de zi trebuie consacrată studiilor și practicii de laborator iar cealaltă jumătate practicii în fabrici și ateliere. Am discutat cu mulți fabricanți a-

ceastă chestiune și toți s'au arătat mirați că nu s'a creiat mai de mult această instituție, întrucât Școala Politehnică le dă titrați cari reclamă salarii pe cari fabricanții mai mici și atelierele nu le pot plăti, în timp ce un conductor tehnic, mai ales atunci când l'au avut mai multă vreme practicant — ar putea fi mult mai ușor angajat, mai ales că și pretențiunile de salar sunt mai modeste. În această școală s'ar putea învăța și teoretic și mai ales practic: materiile textile, boiangeria, curățătoria chimică, alcoolul, berea, făina și panificația, produse chimice, zahăr, chibrituri, tutun, tăbăcărie, conservarea vinurilor, fabricarea vinurilor spumoase, brânzeturi, etc.

Cum trebuie organizată școala, corpul ei didactic și Comitetul protector va fi obiectul unui alt articol. Deocamdată supunem această chestiune celor interesați și avem de pe acum convingerea că școala de conducători tehnici din Timișoara nu va fi o ficțiune ci în curând o realitate.

MIHAIL POPESCU

Profesor Chimist Expert.

Românizarea granițelor

În Camera deputaților s'a depus un proiect de lege pentru românizarea granițelor. Este bine că s'a gândit la aceasta și acum căci tot mai bine este și mai târziu decât niciodată. Deși nu credem că acest proiect va deveni lege, fiindcă nu intră în preocupările actualului guvern cum nu a intrat nici în a acelora ce s'a succedat dela război încoace, totuși prezentarea și votarea unui asemenea proiect rămâne ca un desiderat național de primul ordin.

Astfel în Basarabia dealungul Nistrului trebuie să avem sate românești cum avem în Dobrogea pe granița dinspre Bulgaria înainte de război. Acum avem în Dobrogea granița deschisă și trebuiesc și acolo creiate prin colonizare numeroase sate pentru ca incursiile bulgărești să aibe de ce să se isbească când vroesc să intre în țară. Chiar s'au făcut câteva sate de români macedoneni.

Dar pe granița dinspre Ungaria trebuiesc luate măsuri și mai urgente. S'ar fi făcut colonizări și până acum dar guvernele s'au izbit de politica regionalistă a partidelor cari au pus interesele de partid mai presus decât apărarea țării.

Colonizări eficiente se obțin atunci când coloniștii sunt transportați din localități cu populație autohtonă numeroasă și obicinuită cu felul de munca necesară în satele colonizate. Colonizările făcute cu populație neobicinuită nici cu clima nici cu felul de muncă au dat greș.

Astfel Moții trăiți în munți și prin păduri când au fost colonizați pe graniță în regiuni de câmp, au pără-

sit terenurile, deoarece ei erau obicinuiți a lucra lemnul și nu pământul, în timp ce sătenii din județul Dolj dela câmpie și chiar de la Muscel, colonizați în Dobrogea tot în terenuri de câmpie, au dezvoltat acolo o viață de muncă, de îndrăzneală și au evoluat mereu spre încrederea pe care guvernul a pus-o în ei.

Noi n'am făcut nici măcar ce-au făcut sârbii, cari au coloniile lor mult superioare celor noastre, pentru că ei au colonizat imediat după război și au obligat pe autoctoni să ajute pe coloniști pentru a-și clădi adăposturile necesare lor și vitelor, în timp ce la noi s'a speculat, cum se speculează cu toate și în prezent coloniștii noștri s'au întors la sărăcia lor, de oarece n'au fost ajutați de nimeni cu nimic.

M. P.

Legea pentru protecția viticulturii

Cu ocazia votării legii monopolului spiritului, care s'a votat în anul 1931, sub guvernul Iorga, s'a pus pentru prima oară chestiunea protecției viticulturii și pomiculturii și s'au luat câteva măsuri folositoare, cari din nefericire nu numai că nu au fost aduse la îndeplinire dar s'au introdus măsuri cu totul contrarii de dl I. Mihalache. Printre măsurile pe care le luase guvernul Iorga pentru protejarea viticulturii și pomiculturii erau: oprirea cultivării hibridilor, fabricarea spiritului numai din vin și numai la nevoie din bucate, taxe mari pe oțetul fabricat din lemne și chiar oprirea lui, ca să se poată consuma numai oțet de vin sau de prune și micșorarea taxelor la băuturile fabricate de săteni și anume la țuică, drojde și tescovina.

Oprirea hibridilor (vițe producătoare direct) s'a cerut pentru că hibridii nu necesită cheltueli de plantare și îngrijire ca vițele nobile. Ei se pun adeseori în gropi făcute cu un par pe care îl bat în pământ și nu necesită cheltueli de stropire. În schimb produc struguri acri și un vin cu tărie alcoolică sub 6 procente, care nu durează de cât până primăvara când se oțățește. Interesul demagogic a făcut ca dl Mihalache să dea voie sătenilor să cultive hibridi pe lângă casă, dar sătenii l'au cam dus și la câmpie și pe dealuri și astăzi sute de mii de hectare sunt plantate cu hibridi. De ce s'a dat voie să se planteze hibridi pe lângă case? Apoi — ca să aibe și săteanul să mănânce un strugure — zicea dl Mihalache. Dar strugurele hibridului este aguridă și de ce n'ar mânca și săteanul un strugure bun, când vița de vie altoită nu costă de cât un leu bucata. Astăzi comercianții cumpără numai vinuri produse de hibridi, le falsifică și le vând cu prețuri de vinuri nobile, pentru cari viticultorii au cheltuit atât cu plantarea, cu munca, stropitul, etc. stau în pivnițe pentru că

se oferă pentru ele aceleași prețuri ca și pentru vinurile produse de hibridi.

*Fabricarea spiritului din vin — așa cum se fabrică și în Franța — pune în consumație un spirit cu totul superior, iar bucatele au preț îndestulător la export, ba încă nu putem produce cât se cere la export, în schimb vinul ar fi găsit o întinsă întrebuintare.

Oțetul din vin este cel mai superior. Câțiva fabricanți fabrică acid acetic (esență de oțet din lemne), care nu conține nici o substanță hrănitore, din cele cari se găsesc în oțetul de vin și nici altele. Guvernul Iorga a mărit cu 50 lei taxa la litrul de acid acetic — de la 70 lei la 120 lei, — tocmai pentru ca să nu mai concureze oțetul de vin. Ulterior s'au micșorat taxele favorizând pe cei 3—4 fabricanți de oțet de lemne și distrugând milioane de podgoreni.

În cea-ce privește țuica, drojdea și tescovina, chiar scriitorul acestor rânduri a propus și s'a obținut o importantă scădere la taxele către stat, căci s'a avut în vedere că pomicultura este supusă la atâtea fluctuații ca omizi, brumă, etc., așa că sătenii nu au recoltă bună de cât la 5—6 ani odată. Acum cuțitul a ajuns la os. Pe deoparte mișcările podgorenilor, pe dealta lămuririle aduse de noi prin ziarul Neamul Românesc și lipsa de venituri datorită lipsei de schimb a determinat pe actualii legiuitori, de și cam târziu — mai bine mai târziu decât niciodată — să aducă legea de protecție a viticulturii.

MIHAIL POPESCU

Profesor-chimist Expert.

Congresul economic al Ardealului și Banatului

Ca în marile zile ale neamului românesc din Ardeal și Banat și în ziua de 28 Noembrie a. c. s'a ținut la Cluj, în sala Teatrului Național, congresul economic al Ardealului și Banatului. Cu această ocazie s'a săvârșit în sufletele poporului român și al conducătorilor lui o adevărată minune, căci congresul a fost prezidat de I. P. S. Mitropolit Bălan înconjurat de tot clerul superior al bisericilor ortodoxe și greco-catolice precum și de toți conducătorii poporului român de pretutindeni.

S'a arătat în Congres că poporul român ardelean și bănățean nu este îndeajuns de susținut de Stat și de Banca Națională și este îndreptățit la ajutor cum sunt de altfel și celelalte provincii ca: Basarabia, Bucovina, Dobrogea, etc. Toate provinciile românești trebuie susținute deopotrivă, căci românii de pretutindeni au nevoie de ajutor și datoria guvernului și Băncii Națio-

nale este de a-i ajuta pe toți deopotrivă și potrivit cu interesele naționale românești.

Iată din ziarul Neamul Românesc.

POSTULATELE CONGRESULUI ECONOMIC DIN ARDEAL ȘI BANAT.

Congresul economic al Ardealului, ținut la Cluj a formulat în moțiune următoarele postulate:

a) Despăgubirea integrală a bisericilor, fundațiilor, școlilor, instituțiilor culturale și asociațiilor de meseriași, mici comercianți, de toate pierderile suferite;

b) Refacerea creditului prin acordarea unui împrumut de lungă durată și fără dobândă pe seama actualelor așezăminte de credit;

c) Menținerea băncilor țărănești prin modificarea corespunzătoare a legii bancare;

d) Așezămintele românești de credit din Transilvania și Banat să nu mai fie excluse dela operațiuni bancare monopolizate până acum de câteva instituțiuni (autorizații speciale, concesiuni) favorizate de Capitală.

Considerând gravitatea excepțională, importanța hotărâtoare și istorică a problemei creditului, poporul românesc din Transilvania și Banat, aleargă sub scutul înalt al M. S. Regelui, solicitând pentru rezolvarea urgentă a acestei probleme naționale și de stat, sprijinul Tronului, în care crede nestrămutat.

Informații

Aeroplan, autogir și giroplan. — Aeroplanul este un aparat de zburat mai greu de cât aerul, în care mișcarea este datorită unei elice iar susținerea pe aripi fixe. Autogirul lui Cierva are tot o elice care-l pune în mișcare, dar aripele nu sunt fixe ci așezate și fixate pe un inel care se poate învârti și cu el se învârtesc și aripele. Giroplanul lui Breguet în care lipsește helicea, iar aripele îndeplinesc și funcțiunea de a pune în mișcare aparatul și de a-l ridica prin învârtirea lor. — Se pare că giroplanul este cel mai stabil și atinge 400 km. în oră.

Herrin des Erdballs. (Stăpâna lumii). — În revista Harper's Magazine s'a publicat de către Alfred Vagts un articol senzațional al cărui rezumat după revista franceză „Le Mois“ îl dăm aici: Germania — „mașină de război“ în plină dezvoltare, se consolidează economic, social și politic. Totuși Germania are și ținte mari. Armată până în dinți poate cere și obține ori și ce vrea, aruncând panică printre națiunile care-i stau în cale. Reichswehrului îi incumbă sarcina de a executa testamentul lui Hitler, de a distruge Franța, a subjuga Rusia și de a face din Germania stăpâna globului pământesc. Prin politica sa internă și prin armata sa Germania a devenit sperietoarea lumii întregi.

Di Octavian Goga în discursul ținut la mesaj a avut probabil o scăpare de memorie făcând afirmațiunea că curentul naționalist a urmat dela Kogălniceanu la Eminescu și 'n urmă la A. C. Cuza. A uitat curentul naționalist determinat de marele titan N. Iorga prin revistele Sămănătorul, Drum drept, ziarul Neamul Românesc, ect. Chestiunea a fost însă pusă imediat la punct de ziarele Curentul și Neamul Românesc.

Patriotismul Italian. — Pentru a putea susține cursul lirei și a putea face cumpărăturile necesare pentru război, poporul italian, bărbați și femei, s'au prezentat de bună voie la Administrațiile Financiare și au cedat statului bijuteriile de aur, argint și platină pe cari le posedau. Aceasta dovedește că poporul italian pune interesul patriei mai presus de interesele personale.

Cărțile lui Lucien Bartou la licitație. — Zilele trecute s'au vândut prin licitație publică Biblioteca lui Lucien Bartou, fost primministru al Franței. Prețul rezultat din licitație a fost 18 milioane lei. Edițiile rare s'au plătit cu 50—500 mii lei. O româncă a cumpărat o carte cu 900.000 Lei. Aceasta explică iubirea de carte în Franța.

În anul școlar 1934/35, au fost înscriși ca studenți la Școala Politehnică din Timișoara 536 studenți. Iată situația lor repartizați pe provincii: 1). Moldova 67, 2). Muntenia 73, 3). Oltenia 35, 4). Ardeal 155, 5). Banat 62, 6). Basarabia 110, 7). Bucovina 22, 8). Dobrogea 12. În total 536. — **Ingineri diplomați:** Mecanici 32, Minieri 9. Total 41. Toți români.

Comemorarea Mitropolitului Andrei Șaguna la Brașov. — La 30 Noembrie Liceul Andrei Șaguna din Brașov a sărbătorit pe Mitropolitul Andrei Șaguna și sărbătorirea a fost transmisă și prin Radio. Serbarea s'a început cu o rugăciune, apoi conferința ocazională a părintelui Lupaș, care a descris luptele Mitropolitului Andrei Șaguna pentru a pregăti unitatea națională. Corul Liceului a cântat Imnul lui Șaguna, Hora Unirei Banul Mărăcine, Sârba și un frumos potpuriu din cântece naționale, apoi Deșteaptă-te Române, dar a lipsit Imnul Regal.

Un ou fosilă. — Univeristatea Harvard prin muzeul ei, a trimis o misiune de învățați în Texas. Această misiune a descoperit un ou fosilă și este cel mai vechi ou cunoscut pe pământ. Este oul unui dinosaur (o șopârlă care ajunge 30 m. lungime și grosime 6 m.). Scheletul dinosaurului s'a găsit lângă ou. Se crede că oul are vechimea de 20 milioane de ani.